

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie ze skargi K. Ż.

z udziałem Skarbu Państwa - Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w Warszawie w sprawie o sygn.
II KK 315/22,

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i
Spraw Publicznych w dniu 15 marca 2023 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

K. Ż. (dalej: „skarżący”), działając przez profesjonalnego pełnomocnika,
wniósł o:

- stwierdzenie, że w postępowaniu przygotowawczym oraz przed Sądem
I instancji, tj. Sądem Rejonowym w Garwolinie w sprawie o sygn. akt II K 803/18,
Sądem II instancji tj. Sądem Okręgowym w Siedlcach o sygn. akt II Ka 548/21 oraz
Sądem Najwyższym o sygn. akt II KK 315/22 nastąpiła przewlekłość postępowania
naruszająca prawo K. Ż. do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;

- przyznanie od Skarbu Państwa-Sądu Najwyższego, kwoty 20 000 zł
na rzecz skarżącego,

- dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z akt prowadzonego
postępowania przygotowawczego oraz przed Sądem I instancji tj. Sądem

Rejonowym w Garwolinie w sprawie o sygn. akt II K 803/18, Sądem II instancji tj. Sądem Okręgowym w Siedlcach o sygn. akt II Ka 548/21 oraz Sądem Najwyższym o sygn. akt II KK 315/22, na okoliczność naruszenia prawa K. Ż. do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki,

- zwolnienie skarżącego z kosztów sądowych, albowiem nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku koniecznego dla siebie i rodziny, dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z oświadczenia o stanie rodziny, majątku dochodach i źródłach utrzymania, na okoliczność niemożliwości pokrycia kosztów bez uszczerbku koniecznego dla siebie i rodziny przez K. Ż.,

- zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że postępowanie przygotowawcze zostało wszczęte w maju 2017 r., 24 czerwca 2017 r. zostały postawione 2 nieskomplikowane zarzuty z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii; we wrześniu 2019 r. Sąd Rejonowy w Garwolinie wyznaczył pierwszy termin rozprawy; 21 marca 2021 r. Sąd Rejonowy w Garwolinie skazał K. Ż. na karę 4 lat pozbawienia wolności; od przedmiotowego rozstrzygnięcia złożona została apelacja; 5 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach wydał wyrok, w którym obniżył wymiar kary pozbawienia wolności z 4 lat na 3 lata. Skarżący nie zgodził się z treścią rozstrzygnięcia, w związku z czym została złożona kasacja do Sądu Najwyższego. Od momentu wszczęcia postępowania do dnia dzisiejszego mija 2075 dni co stanowi 5 lat, 8 miesięcy i 4 dni, co pozostaje, zdaniem Skarżącego w opozycji z przepisami k.p.k., Konstytucją RP oraz Europejską Konwencją Praw Człowieka, w których wskazuje się, że postępowanie winno być sprawiedliwe, szybkie i rzetelne. Prowadzenie postępowania na etapie postępowania przygotowawczego jak i sądowego należy uznać za opieszale, pomimo braku zawiłości.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego przystąpił do postępowania i wniósł o odrzucenie skargi oraz względnie o jej oddalenie. Pierwszy Prezes SN podniósł, że w skardze nie zostały przytoczone okoliczności uzasadniające żądanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 u.s.p.p. skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego. Skarga powinna ponadto zawierać: 1) żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy; 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie. W myśl art. 9 ust. 1 u.s.p.p. skargę niespełniającą wymagań przewidzianych w art. 6 ust. 2 sąd właściwy do jej rozpoznania odrzuca bez wzywania do uzupełnienia braków.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że skarga podlega rozpoznaniu, o ile spełnia wymagania formalne przewidziane w art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p. Oznacza to, że skarżący w uzasadnieniu skargi szczegółowo wskazać musi, w czym dopatruje się nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu jego sprawy, tj. w sposób precyzyjny przedstawi konkretne działania bądź zaniechania sądu rozpoznającego sprawę, które w konsekwencji doprowadziły do zwłoki (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 września 2022 r., I NSP 290/22;

z 19 stycznia 2022 r., I NSP 264/21; z 10 czerwca 2020 r., I NSP 49/20; z 21 lutego 2007 r., III SPP 5/07; z 7 czerwca 2005 r., III SPP 103/05). Wskazanie powyższych okoliczności jest niezbędne dla merytorycznej oceny skargi. Sąd musi wiedzieć, na jakim etapie postępowania doszło według strony do przewlekłości, na czym ona polegała, tzn. jakie konkretnie czynności procesowe zostały podjęte przez sąd wadliwie lub nie zostały podjęte w ogóle (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 lipca 2020 r., I NSP 93/20; z 1 marca 2022 r., I NSP 31/22). Bez wskazania powyższych okoliczności sąd nie jest w stanie dokonać oceny czynności sądu w oparciu o kryteria wskazane w art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2020 r., I NSP 162/20; z 19 stycznia 2022 r. I NSP 264/21).

Nie ulega wątpliwości, że uszczegółowienie zarzutów powinno nastąpić w odniesieniu do etapu postępowania, którego skarga bezpośrednio dotyczy i który objęty jest zakresem właściwości Sądu Najwyższego. Wymóg powyższy nie został w niniejszej sprawie dochowany. Pełnomocnik skarżącego wskazał wyłącznie, że czas oczekiwania na wydanie orzeczenia przez Sąd Najwyższy wynoszący ponad 13 miesięcy jest nadmierny, a sprawa nie jest zawita. Nie zostały wymienione żadne uchybienia i wadliwości po stronie Sądu Najwyższego ani innych sądów, które sprawę rozpoznawały, które spowodowały naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Sąd Najwyższy podkreśla, że o ile można i należy rozważyć kwestię dostosowania wymaganego stopnia formalizmu wynikającego z art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p. w odniesieniu do niefachowych uczestników postępowania, o tyle nie sposób wskazać przesłanek uzasadniających takie podejście w przypadku fachowych pełnomocników, których wiedza i doświadczenie niewątpliwie pozwala na uszczegółowienie zarzutów odnoszących się do sposobu rozpoznania sprawy. Ich brak musi zatem zostać uznany za niedochowanie wymogu określonego w art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p. ustawy o skardze.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 9 ust. 1 u.s.p.p. orzekł jak w sentencji.

at